

σταματήσῃ ἐντελῶς, τὸ τραῦμα εἰγε καυτηρι-
ασθῇ βαθύτατα, ἀποπετρωμένος δὲ καὶ μαρτυρος
παρίστατο δὲ βραχίων, ὡς κακίς κλάδος ρωμα-
λέου δένδρου. Τοιοῦτον, ἐτύλιξεν αὐτὸν δις ἦ-
τρις ἐντὸς εὔρεος μανδηλίου ὅπερ ἔξεβαλεν ἀπὸ
τῆς ζώνης του, ἔδεσε τὰς δύο ἄκρας τούτου
ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, καὶ ἀνήρτησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
στήθους.

Τότε, κύπτων πρὸς τὴν γῆν, λαμβάνει ἀπὸ
τοῦ δαπέδου διὰ τῆς ὑγιοῦς χειρὸς τὴν ἄλλην,
τὸ ἀποκεκομμένον τμῆμα τῆς σαρκὸς ὑπερ ἔκειτο
χαμαὶ, πλέον ἐν τῷ λύθρῳ, — πλατεῖαν χειρὸς
κολοσσοῦ ἦς αἱ ἀρτηρίαι ἔξεχεν ἀκόμη αἴμα-
τος κρουνούς, — τὴν ὑψόνει αἷμόφυρτον καὶ
παλλομένην, τὴν παρατηρεῖ ἐπὶ μικρόν, καὶ
ζυγίζων αὐτὴν ἐν τῇ παλάμῃ.

— Βρὲ τοῦ κερατά τὸ χέρι βάρος ποῦ τῶ-
χε! . . . , ἐπιλέγει.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΑΝΑΔΕΚΤΑ

Η ΟΡΕΣΤΕΙΑ ΕΝ ΔΑΡΜΣΤΑΤΗ

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ φιλόκαλος διεύθυν-
σις τοῦ ἐν Δαρμστάτῃ Μεγάλου δουκικοῦ θέατρου
παρέθηκε σπουδαίαν πνευματικὴν πανδαισίαν εἰς τοὺς
λάτρεις τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κα-
θόλου πνεύματος, διὰ τῆς ἐν τρισὶν ἑσπέραις διδασκα-
λίας τεσσάρων ἀρχαίων ἢ ἀρχαίας ὑποθέσεως δρα-
μάτων, ὃν τὰ τρία δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπο-
τελοῦντα τριλογίαν, τὴν Ὀρέστειαν. Η διδασκαλία
τούτων γενομένη καθ' ὃν περίπου χρόνον ἐπανηγυρίζεται
ἐν Ἀθήναις οἱ γάμοι τοῦ διαδόχου καὶ τα βλέμματα
πάντων ἥσαν ἐστραῦμένα πρὸς τὴν Ἐλλάδα, ἥτο ἐπί-
καιρος ἐδήλωσις τῆς πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ἀρχαιότητα
εὐσεβείας καὶ οίονει τις χαρακτησίμος, ὃν ἐν Δαρμστά-
της ἔπειμπεν εἰς Ἀθήνας ἡ γερμανικὴ τέχνη.

Η διεύθυνσις τοῦ θέατρου ἐπέτυχε πληρέστατα
τοῦ σκοποῦ· πάντες οἱ μετασχόντες τῆς διδασκαλίας
τεχνίται, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ἔξετέλεσαν θαυμασίως τὸ
δυσχερές ἔργον των, οἱ δὲ θεαταὶ μετὰ βαθυτάτης
συγκινήσεως καὶ ἐν ἀδιαπτώφ προσοχῇ ἔθλεπον ἔκτυ-
λισσόμενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ ἀπαράμιλλα τοῦ ἐλλη-
νικοῦ πνεύματος πλάσματα, τὰ δεινὰ πάθη καὶ τὰς
τὸν ἔλεον καὶ τὸν φόβον κινούσας πράξεις τῶν τρα-
γικῶν ἡρώων: ἀπὸ τῆς θυσίας τῆς ἀδρεᾶς ἀλλ' ἀι-
χοῦς Ἰφιγενείας (ἐν Αὐλίδι), καὶ τῆς φρικῆς
μητροκτονίας ἐν τῇ Ἡλέκτρᾳ, μέχρι τῆς λύσεως
τῶν κακῶν ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταυρίδι
τοῦ Γκαϊτε¹⁾: ἐφαίδρυνον δὲ αὐτοὺς τελευταῖον αἱ
ἱλαρὰς σκηνὴς: τοῦ σταυρικοῦ δράματος Κύκλωπος.

Τὰ διδαχθέντα τέσσαρα δράματα ἥσαν:

1) Ἡ Ἰφιγενεία ἐν Αὐλίδι τοῦ Εύριπίδου
κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἔξοχου ποιητοῦ Σχίλλερ.

2) Ἡ Ἡλέκτρα τοῦ Σοφοκλέους, διεσκευασμέ-
νη διὰ τὰ γερμανικὰ θέατρα ὑπὸ Α. Βιλέρη.

3) Ἡ Ἰφιγενεία ἐν Ταυρίδι, ἡ ὑπὸ τοῦ δαι-
μονίου Γκαϊτε κατὰ τὸν τύπον τῶν Ἐλληνικῶν δρα-
μάτων πεποιημένη καὶ

4) Ο Κύκλωψ τοῦ Εύριπίδου κατὰ τὴν γερμα-
νικὴν μετάφρασιν τοῦ Α. Βιλέραντ.

Πρὸς λεπτομερὴ περιγραφὴν τῶν καθ' ἔκκοτα τῆς
τελειοτάτης ταύτης διδασκαλίας ἀρχαίων δραμά-
των δὲν θὰ ἐπηρει τεθαύως ὁ χῶρος, ὃν δύναται νὰ
διαθέσῃ πρὸς τοῦτο ἡ Ἑστία. Τοῦτο δὲ μόνον εἰρήσθω,
ὅτι οἱ ὑποκριταὶ κατώρθωσαν τὸ μέγα ἀλγηθῶς κατόρ-
θωμα τοῦ νὰ μεταδώσωσι εἰς τοὺς ἐγγύθεν καὶ πόρ-
ρωθεν συρρεύσαντας θεατὰς τοιαῦτα ἴσχυρὰ συναισθή-
ματα, οἵα κατεῖχον ἵσως τὰς ψυχὰς τῶν κατὰ τοὺς
χρόνους τοῦ Περικλέους Ἀθηναίων, ὅσοι παρίσταντο
εἰς τὴν πρώτην τῶν δραματικῶν ἐκείνων καλλιτε-
χνημάτων διδασκαλίαν.

Ἄληθῶς ὁ πόσσον ἀδρά καὶ συμπαθῆς παρέστη ἡμῖν
ἡ Ἰφιγενεία (ἐν Αὐλίδι), ἡν ὑπεδύετο ἡ ἐπέραστος
δεσποινὶς φὸν Φέλδεν! ²⁾ Οτε δὲ ἐπορεύετο τὴν εἰς τὸν
θάνατον ἄγγυσταν, τὸν θάνατον ὃν ἔμελλε νὰ ὑποστῇ
ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρίδος, ἐν θρήνοις καὶ ὀλοκυριοῖς
ἡτενίζει πρὸς αὐτὴν τὸ θέατρον. Η δὲ Κλυταιμνήστρα
ἔκεινη, ἡν ἡ δεσποινὶς Βέρλη ὑπεκρίνετο, ἔχουσα καὶ
τὸ ἡθὸς καὶ τὸ παράστημα βασιλίσσης, μετ' ὅπόστης τέ-
χνης ὑπεδείκνυεν διὰ αὐτὸς ὁ μέγας Ἀγαμέμνων θὰ
πέσῃ ἐξιλαστήριον θύμα τοῦ ἄγους τῆς ἀνθρωποθυσίας,
ἡν δὲν ἥδην ἥθη νὰ κωλύῃ ὑπείκων ἀνάγδρως εἰς τὰς
παρακελεύσεις φανατικοῦ ιερατείου, ἀποτολμῶντος νὰ
ὑψώσῃ βάσκανα σμραταμέγχρις αὐτοῦ τοῦ κραταίου τῶν
Ἀτρειδῶν εἰκόνος. Τοῦ δὲ Ἀγαμέμνονος τὸν εὑμετά-
θελον χαρακτήρα μετὰ θαυμακτῆς ἐντελείας διετύπω-
σεν δὲ κ. Δαλμόνικος, μοναδικὸς ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ
ὑποκρίνεσθαι βασιλικὰ πρόσωπα.

Ἐν δὲ τῇ Ἡλέκτρᾳ δὲ μεγάλη ἡμῶν τραγῳδός,
ἡ δεσποινὶς Κράμερ, ἀνέπτυξε πᾶσαν τὴν ἀρρητὸν
αὐτῆς δύναμιν μετὰ τελείτητος σχεδὸν ἀνεψίκτου, ὡς
Ἰφιγενεία ἢ αὐτὴ τραγῳδὸς παρέστη ἐνώπιον
ἡμῶν μετὰ τοσοῦτον ἐπιβλητικοῦ μεγαλείου καὶ το-
σαύτης ιερατικῆς σεμνότητος, ὡστε μόνον οὐχὶ ἐλη-
σμονήσαμεν πάντες οἱ θεώμενοι διὰ εὐρισκόμεθα ἐν
θεάτρῳ, ὑπολαμβάνοντες ἀλλήλη καὶ πραγματικὰ τὰ
δρώμενα. Τὸ δυσχερές τοῦ Ὀρέστου πρόσωπον ὑπε-
δύθη ἔξοχως δὲ κ. Ἐδέβαρδ, βιηθούμενος εἰς τοῦτο τὰ
μέγιστα ὑπὸ τῆς ἐπιτηδειοτάτης φύσεως αὐτοῦ. Οὐδοίς
μετὰ πολλοῦ πλαστικοῦ κάλλους καὶ λεπτότητος
παρέστησεν εὐγενέστατον καὶ μεγαλοπρεπέστατον τὸν
βασιλέα τῶν Σκυθῶν Θόαντα δὲ κ. Δαλμόνικος, φυ-
σικώτατα δὲ ἐπίσης καὶ τεχνικώτατα ὑπεκρίθη δὲ κ.
Μίκλερ τὸν Σκύθην στρατηγὸν Ἀρκάδα.

Ο ὑποδυθεὶς τὸν Κύκλωπα κ. Αϊλερς ἦν
ἀπαράμιλλος, ὄμοιος καὶ δὲ κ. Βέρνερ ἐν τῷ Σειλη-
νῷ, δὲ φαιδρὸς τῶν Σατύρων χορός, ἀποτελούμενος
ἐκ τῶν θελκτικωτάτων ἐν τῶν ὀρχηστρίδων τοῦ ἡμε-
τέρου θεάτρου, μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ χάριτος ἔξε-
τέλεσε τὸ ἔργον του.

Προστεθείσθω δὲ εἰς ταῦτα διὰ τὰ μέγιστα εἰς τὴν
ἐπιτυχίαν συνετέλεσε καὶ ἡ εὐχρηστία πρὸς τὰ πα-
κῶνα ἀποτελεῖται.

¹⁾ Δὲν δύναμει νὰ παρέλθω ἐνταῦθα ἀμνημόνευτον διὰ τοὺς
ἀριστούργηματος τούτου τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ ποιητοῦ
ἀρίστην, ἐλληνικὴν μετάφρασιν ἐφιλοπόνησεν δὲ κ. Α. Ρ.
Ραγκαθῆς, δημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον ἐν τῷ Ἐσπερῷ εἶτα
δὲ ἐν τοῖς τῶν τελευταίων τόμων «Ἀπάντων τῶν Φειολογι-
κῶν» ἀποτελεῖται.

